

**Комунальний заклад «Полтавський Палац дитячої та юнацької
творчості Полтавської міської ради»**

«Весни обірване суцвіття...»

(до річниці аварії на Чорнобильській АЕС)

Розробила :

методист Збронська О.В.

*Весни обірване суцвіття,
Ядуче полум'я
І смерть...
Останній тиждень
Того квітня
І найстрашніший в світі
Герць.*

В. Колесніков

Чорнобиль – невеличке українське містечко, яких сотні в Україні. Весною потопало воно у свіжій зелені, вишневому та яблуневому цвіті. Влітку тут полюбляли відпочивати кияни. Їхали сюди від усюди, щоб набратися здоров'я, подихати цілющим повітрям. Здавалося, що красу цього куточка українського Полісся ніщо й ніколи не затьмарить... У 1971 році неподалік від Чорнобиля розпочали будівництво потужної атомної електростанції. На 1983-й рік стали до ладу 4 енергоблоки. Приступили до будівництва п'ятого. Згодом, за кілька кілометрів від станції виникло місто. Його назвали Прип'ять – за назвою тутешньої повноводої річки.

нічну темряву.

Ніщо не віщувало біди.
Стояла тиха весняна ніч.
Квітень завершував свою
вахту в природі і мав передати
її травню. Саме в таку з ночей,
26 квітня 1986 року о 1 годині
23 хвилини 40 секунд, коли всі
спали безтурботним сном над
четвертим реактором
Чорнобильської
електростанції несподівано
велетенське полум'я розірвало

Майже одразу до місця вибуху прибули пожежні. Першим до ЧАЕС прибув загін під командуванням лейтенанта Володимира Правика (він один з перших помер від гострої променевої хвороби). Пожежних не попередили про небезпеку радіоактивного диму і уламків, вони не знали, що це була незвичайна пожежа. Пріоритетним завданням було гасіння вогню на даху станції і території довкола будівлі, що містила енергоблок № 4 для того, щоб захистити енергоблок № 3 і тримати його основні охолоджувальні системи в робочому стані. Вогонь гасили до 5-ї години ранку.

У середині четвертого блока його вдалося загасити лише 10 травня 1986 р., коли більша частина графіту згоріла. Вертолітними підрозділами армійської авіації з 27 квітня по 10 травня було скинуто на зруйнований блок близько 5 тис. тонн різних матеріалів, зокрема 40 тонн з'єднань бору (ефективного поглинача нейтронів), 600 тонн доломіту і 1800 тонн глини та піску. Близько 2400 тонн свинцю мали нейтралізувати тепло, що виділялося, перешкоджаючи тим самим переміщенню розплавленого палива під фундамент реактора. Скинуті з вертольотів матеріали вкрили центральний зал шаром товщиною від 1 м біля північної стіни до 15 м – біля південної.

Іонізуюче випромінювання здатне поразати все живе. Щоб вберегти ліквідаторів аварії від радіації, їх тіла обертали 3-міліметровими свинцевими листами. На ногах – бахіли зі свинцевими стельками, на руках просвинцьовані рукавиці, голова прикрита свинцевою каскою. Такі доспіхи важили 25 кг. В них можна було знаходитися не більше 2

хвилин, потім вони вже не могли захистити людину від все проникаючих радіоактивних променів. Деякі радіокеровані механізми, що розбирали завали, не витримували високого рівня радіації і виходили з-під контролю операторів. Пожежа тривала 10 днів і забрала життя 31 людини.

Кількість людей, що брали участь в гасінні пожежі на ЧАЕС, становила 240 тис. Всі вони отримали високі дози радіації. Однак саме пожежникам вдалось врятувати нас від справді серйозної катастрофи – сильного водневого вибуху, який міг стати наступним етапом трагедії.

27 квітня урядова комісія прийняла рішення про евакуацію населення Прип'яті. За дві години її було закінчено. А в місті проживало 50 тисяч жителів.

29 квітня почалася евакуація з 30-кілометрової зони. Реактор тлів до 6 травня, а лише 16 травня почалася евакуація дітей з Києва.

Так, аж на 10-тий день було вирішено розсекретити аварію на ЧАЕС. Та про масштаби біди ніхто не говорив.

Йшлося, як про звичайну аварію, про те, що не треба відчиняти вікон і дверей, не перебувати довго на вулиці.

Для повної безпеки роботи ЧАЕС було прийнято рішення спорудити над ушкодженим реактором спеціальне укриття. У район четвертого енергоблока звозили увесь радіоактивний бруд, радіоактивні уламки і конструкції, заздалегідь розраховуючи влаштувати на цьому місці могильник радіоактивних відходів. Проект одержав інженерну назву «Укриття», але в народі він більш відомий під назвою «саркофаг». Він мав бути заввишки 61 метр, найбільша товща стін – 18 метрів.

«Укриття-2» у формі арки розпочали будувати 2007 р. і будівництво має закінчитися у 2017 році. Термін експлуатації нового саркофага становить 100 років.

Наслідки Чорнобиля

Радіаційного забруднення тією чи іншою мірою зазнали одинадцять областей колишнього Радянського Союзу, в яких проживає 17 мільйонів людей, з них в Україні – понад 10 мільйонів.

Понад 400 тисяч жителів змушені були залишити свої домівки, які опинилися у зоні сильного радіоактивного забруднення, з них більше 200 тисяч – в Україні.

Хоча Чорнобильська катастрофа вважається трагедією українською (внаслідок аварії постраждали 12 областей України), офіційні дані свідчать, що 70% радіації отримала Білорусія: постраждала п'ята частина сільськогосподарських територій, а сотні тисяч людей почали хворіти лейкемією та раком щитовидної залози. У білорусів також є зона відчуження, яка сьогодні сягає більше 4 000 км.

Із сільськогосподарського користування було виведено близько 5 млн. га земель через забруднення радіонуклідами.

22 мільярди витратила Україна на ліквідацію наслідків катастрофи.

Сумарна радіація ізотопів, викинутих в повітря після аварії в Чорнобилі, була в 30-40 разів більшою, ніж при вибуху атомної бомби в Хіросімі.

У нашій області проживає близько 17 тис. осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. На території Кіровоградської області розташовані три села компактного переселення: с. Голубієвичі (Компаніївський район), с. Несваткове (Олександрівський район), с. Бутівське (Олександрійський район).

Чорнобиль: свідчать факти

Чорнобильську АЕС – першу атомну електростанцію в Україні – побудували на розломі гранітного щита, в межиріччі великих українських рік Дніпра, Прип'яті, Десни.

4-й енергоблок здали в експлуатацію поспіхом, на півроку раніше передбаченого терміну. З метою економії коштів під новозбудований блок не заклали бункер, у який у випадку аварії він мав провалитись. До того ж це була єдина «економічна» конструкція АЕС без належного даху.

Позбавлені інформації про аварію на Чорнобильській АЕС, люди у місті енергетиків Прип'яті, що поруч зі станцією, 26 квітня справляли сім весіль, батьки гуляли з дітьми по місту, любителі риболовлі сиділи з вудками на березі річки.

•

Міністерство охорони здоров'я СРСР 27 травня 1986 року направило на місця листа: “Засекретити відомості про ступінь радіоактивного ураження персоналу, який брав участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС”. Кажуть, час лікує. Через 24 тисячі років людство зможе забути про ту «мирну» атомну

катастрофу, тому що це – час повного розпаду стронцію й цезію. З них ми прожили 35 років...

Нам горе люте миром перебути,
Нам поховати зло в бетон і бронь,
І – не забути! – доки світ і люди,
Синів землі, що відвели вогонь.

Б. Олійник

Література:

1. **Алексієвич, Світлана Олександрівна. Чорнобиль: Хроніка майбутнього** [Текст]: короткі розповіді / Світлана Алексієвич; пер. Оксана Забужко, – К.: ФАКТ, 1998. – 194 с.
2. **Ганоцький, В. Ф. Чорнобиль – наш біль** [Текст]: повість-реквієм / В. Ф. Ганоцький. – Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2006. – 72 с.
3. **Гуцало, Є. П. Скажений чорнобильський собака** [Текст]: вибрані твори / Є. П. Гуцало. – К.: Знання, 2014. – 221 с.
4. **Гусєв, О. П. Кайдани Чернобиля** [Текст]: документально-публіцистична повість / О. П. Гусєв. – К.: ЕКМО, 2006. – 450 с.
5. **Драч, Іван. Чорнобильська мадонна** [Текст]: Поезія: Посібник для 11 класу / Іван Драч; укл. Валентина Казакова. – Х.: Ранок: Веста, 2002. – 47 с.
6. **Колесников С. В. Весни обірване суцвіття** [Текст]: вірші. – Кіровоград: Державне центрально-українське видавництво, 1995. – 48 с.
7. **Костін, І. Ф. Чернобиль** [Текст]: сповідь репортера / І. Ф. Костін. – К.: Мистецтво, 2002. – 320 с.: іл. – 192.31 грн.
8. **Ми переможені Чернобилем** [Текст] / автор-упор. В. Бондар. – Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 1996. – 144 с.
9. **Чернобиль-поруч** [Текст]: фотоальбом. – К.: Дніпро, 2000. – 199 с.